KINNITATUD direktori 02.05.2019 käskkirjaga nr 1-5/38
MUUDETUD direktori 22.09.2021 käskkirjaga nr 1-5/40

<table>
<tr><td colspan="7">TALLINNA KOPLI AMETIKOOL</td></tr>
<tr><td colspan="2">Õppekavarühm</td><td colspan="5">Käsitöö</td></tr>
<tr><td colspan="2">Õppekava nimetus
inglise keeles</td><td colspan="5">Sepp
Blacksmith</td></tr>
<tr><td colspan="2">Õppekava kood EHISes</td><td colspan="5">210160</td></tr>
<tr><td colspan="5">ESMAÕPE</td><td colspan="2">JÄTKUÕPE</td></tr>
<tr><td>EKAR 2</td><td>EKR 3</td><td>EKAR 4</td><td>EKAR 4
kutsekesk
haridus</td><td>EKAR 5</td><td>EKAR 4</td><td>EKAR 5</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>X</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Õppekava maht</td><td colspan="5">120 EKAP</td></tr>
<tr><td colspan="2">Õppekava koostamise alus</td><td colspan="5">Vabariigi Valitsuse 26.08.2013. a määrus „Kutseharidusstandard“ nr 130 ja kutsestandard „Sepp, tase 4“ Kultuuri Kutsenõukogu 14.11.2018. a otsus nr 13.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Õppekava õpiväljundid</td><td colspan="5">Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab kompetentsid, mis võimaldavad töötada sepana nii iseseisvalt kui meeskonnaliikmena sepatöö valdkonnas ning luuakse eeldused õpingute jätkamiseks ja elukestvaks õppeks.
Pärast õppekava läbimist õpilane
1) väärtustab valitud eriala ning enda tööalast arengut ja edasist õpiteed tulenevalt käsitöölise kutse-eetikast ja loomingulisest väljendusviisist, on kursis tööalaste arengusuundade- ja tööturu suundumustega käsitöö valdkonnas;
2) täidab iseseisvalt tööülesandeid, juhindudes etteantud korraldustest, tehnilisest dokumentatsioonist, vastutab oma tööülesannete täitmise eest, kontrollib ja hindab töötulemust vastavalt töö eesmärgile;
3) valmistab kvaliteetseid ja esteetilisi sepistatud tavapäraseid tööriistu ning käsitöö- ja tarbeesemeid, töötab sõltuvalt eseme eripärast, kasutades traditsioonilisi ja kaasaegseid tehnikaid, töövõtteid ja viimistlusviise;
4) planeerib ja kasutab ressursse efektiivselt, jälgib tähtaegadest ning tööetappidest kinnipidamist;
5) töötab, kasutades ergonoomilisi ja efektiivseid töövõtteid, järgib säästlikku materjali kasutamist ning tööohutuse ja keskkonnahoiu nõudeid;
6) mõtleb loovalt ja arendab oma ideid, teostab neid tulenevalt sihtrühmast ning turustab valmis toodangut ja teenuseid, tuginedes ettevõtluse printsiipidele;
7) osaleb meeskonnatöös, arendab sotsiaalseid ja enesekohaseid pädevusi, on avatud koostööle ning käitub vastastikust suhtlemist toetaval viisil, vajadusel juhendab kaastöötajaid oma oskuste piires;
8) kasutab oma töös infotehnoloogilisi vahendeid ja sobivaid erialaseid programme, hindab allikate usaldusväärsust ja turvalisust;
9) hoiab end kursis erialase terminoloogiaga, kasutab ja väljendab ennast korrektselt.</td></tr>
<tr><td colspan="7">Õppekava rakendamine (sihtrühmad, õppevormid)
Õppekava rakendatakse põhihariduse või keskhariduse omandanud õppijatele statsionaarses koolipõhises õppevormis</td></tr>
<tr><td colspan="7">Nõuded õpingute alustamiseks
Õpingute alustamise tingimuseks on põhihariduse olemasolu</td></tr>
<tr><td colspan="7">Nõuded õpingute lõpetamiseks</td></tr>
</table>

Nõuded õpingute lõpetamiseks
Õpingud loetakse lõpetatus, kui õpilane on saavutanud sepa eriala õppekava õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. Õpiväljundite saavutatust hinnatakse kutseeksamiga, mida võib sooritada ka osade kaupa. Juhul, kui kutseeksami sooritamine ebaõnnestub, on õpilasel õigus sooritada õpingute lõpetamiseks erialane lõpueksam vastavalt kooli õppekorralduseeskirjas sätestatud korras

Lõpetamisel väljastatavad dokumendid
Õpilasele väljastatakse õpingute lõpetamist tõendav lõputunnistus koos hinnete lehega

Õpingute läbimisel omandatavad

kvalifikatsioonid	„Sepp, tase 4“ vastavad kompetentsid
osakutse(d)	-

Õppekava struktuur
Õppekava maht 120 EKAP;
põhiõpingud 101 EKAP, sh praktika 22 EKAP (18%);
valikõpingud 19 EKAP (16%).

Põhiõpingud 101 EKAP
1. Sissejuhatus kutseõpingutesse 3 EKAP
2. Õpitee ja töö muutuvas keskkonnas 5EKAP
3. Sepatöö tehnoloogia 2 EKAP
4. Kavandamine ja kujutamine 22 EKAP
5. Eesti rahvakultuuri ja rauatöö ajaloo alused 3 EKAP
6. Lukksepa- ja keevitustööd 7 EKAP
7. Sepistamine 21 EKAP
8. Metalli vormitöö ja kohrutamine 4 EKAP
9. Sepatööalane ettevõtlus ja tootearendus 12 EKAP
10. Praktika 22 EKAP

Valikõpingud 19 EKAP
Valikõpingud toetavad ja laiendavad põhiõpingutega omandatud kutseoskusi. Õpilasel on kohustus valida valikmooduleid 19 EKAPi ulatuses ning õigus valida valikmooduleid kooli teistest õppekavadest või teiste õppeasutuste õppekavadest kooli õppekorralduseeskirjas sätestatud korras.
1. Arvutiõpetus 3 EKAP
2. Nahatöö alused 3 EKAP
3. Metallehistöö alused 5 EKAP
4. Puidutöö seppadele 6 EKAP
5. Savitöö alused 3 EKAP
6. Fotograafia 3 EKAP
7. Erialane inglise keel 2 EKAP
8. Koopiate ja rekonstruktsioonide valmistamine 3 EKAP

Põhiõpingute moodulite nimetused, maht ja õpiväljundid

1. Sissejuhatus kutseõpingutesse 3 EKAP
Õpilane
1) kirjeldab sepa kutset, eriala õppekava ülesehitust ning õppe- ja praktikakorraldusega seonduvat
2) tutvustab sepatöö arenguid tööjõuturul, sepa erialal õpingute jätkamise ja kutsetaseme tõstmise võimalusi
3) mõistab sepatöö iseloomu, eripära ja ergonoomiliste töövõtete kasutamise vajalikkust
4) mõistab õpimapi koostamise nõudeid, koostab ja vormistab elektroonselt enda tehtud töödest loomingulise õpimapi

2. Õpitee ja töö muutuvas keskkonnas 5 EKAP
Õpilane
1) kavandab oma õpitee, arvestades isiklikke, sotsiaalseid ja tööalaseid võimalusi ning piiranguid
2) mõistab ühiskonna toimimist, tööandja ja organisatsiooni probleeme ja võimalusi
3) kavandab enda ja teiste jaoks väärtuste loomisel omapoolse panuse kultuurilises, sotsiaalses ja/või rahalises tähenduses
4) mõistab oma vastutust kutsealase karjääri kujundamisel ning on motiveeritud ennast arendama

3. Sepatöö tehnoloogia 2 EKAP

Õpilane

1) kirjeldab rauatootmisest, rauast ja raua sulameid ning füüsikalisi, keemilisi, mehhaanilisi ja tehnoloogilisi omadusi, kasutab erialast terminoloogiat
2) valib vastavalt valmiva eseme funktsioonile markeeringu või sädemeproovi järgi sobiva terasesordi, arvestades selle omadustega, varub materjali, hoiustab ohutult ja optimaalselt ruumi kasutades
3) kirjeldab sepikojas kasutatavaid seadmeid ja töövahendeid, nende otstarvet ning nendega ohutu töötamise nõudeid, kasutab erialast terminoloogiat ka võõrkeeles
4) kirjeldab klassikalisi sepatöö võtteid ja ühendusviise, nende ohutut kasutamist ning individuaalsete kaitsevahendite kasutamise vajadust
5) mõistab erinevaid termtöötluse protsesse ja nende mõju metallile, nimetades erinevaid termtöötluse võtteid
6) mõistab sepatöös pinnatöötluse vajadust, nimetades põhilisi korrosioonikaitse ja pinnatöötluse viise
7) kirjeldab raua ühendamise viise teiste erinevate materjalidega ja selleks sobivaid vahendeid vastavalt töö eesmärgist

4. Kavandamine ja kujutamine 22 EKAP

Õpilane

1) kujutab kolmemõõtmelisi esemeid graafiliselt, kasutades ruumilise kujutamise võtteid ja perspektiivi joonistamist
2) kujutab esemeid graafiliselt, andes edasi erinevaid materjalide faktuure
3) komponeerib erinevaid ruumilisi esemeid, järgides kompositsiooni-, värvus- ja vormiõpetuse põhitõdesid
4) kavandab sepistatud esemeid, lähtudes konstruktsiooni loogikast, jälgides kavandatava toote proportsioone ja funktsionaalsust, kasutab vastavaid joonistamise, joonestamise arvutiprogramme
5) kirjeldab fotoaparaadi olulisemaid funktsioone, pildistab kolmemõõtmelisi esemeid, töötleb fotofaile, kasutab fotosid sepistatud esemete esitlemisel

5. Eesti rahvakultuuri ja rauatöö ajaloo alused 3 EKAP

Õpilane

1) mõistab Eesti rahvakultuuri kujunemislugu ja selle ilminguid talurahva kultuuris ja kirjeldab looduslike materjalide kasutusvõimalusi eestlaste elukorralduses erinevatel ajaloo perioodidel
2) mõistab rahvakunstialase kirjanduse, muuseumifondide ja erinevate meediakanalite kasutamise vajadust ning rakendab neid algallikatena kutsealases töös
3) kirjeldab Eesti rahvakunstile omast ornamentikat, traditsioonilisi värve ja kompositsioonivõtteid
4) mõistab sepatöö ajalugu Eesti aladel raua töötlemise algusest 20. sajandini, nimetades sepist enim mõjutanud kunstivoolud
5) kirjeldab 20.-21. sajandi Eesti sepatöönduse arengulugu ja toob näiteid Eesti tuntumatest seppadest

6. Lukksepa- ja keevitustööd 7 EKAP

Õpilane

1) koostab ja loeb tööjooniseid, mõõdistab, kasutades tasapinna ja ruumilise mõõtmise vahendeid
2) valmistab esemeid tööjoonise/näidise järgi, töötab ergonoomiliste töövõtetega, järgib ohutu töötamise reegleid
3) töötab erinevatel metallitööpinkidel ja kasutab materjali säästlikult
4) seadistab keevitusseadme, rakendades erinevaid keevitustüüpe

7. Sepistamine 21 EKAP

Õpilane

1) valdab sepistamise kaheksat põhitöövõtet, mõistab nende käigus toimuvaid füüsikalisi protsesse
2) ühendab vastavalt kavandile, tööjoonisele või konstruktsiooni loogikale toote detailid, kasutades sepiste ühendusviise ning valib või vajadusel valmistab sobivad töövahendid, rakendades ergonoomilisi töövõtteid
3) töötab alasil, kasutades alasi eri osi ja vahetatavaid abivahendeid raua sihipäraseks modelleerimiseks, rakendades ergonoomilisi töövõtteid

4) sepistab tööks vajalikke sepatööriistu, kasutades selleks sobivaid töövahendeid, vajadusel termtöötlust ja ergonoomilisi töövõtteid
5) ühendab teraseid sepakeevituse abil, sepistab terariistu, valides vastavalt otstarbele sobiva materjali, teritusvõtted ning kasutab asjakohast termtöötlust
6) valmistab tööprotsessist lähtudes ette töökoha ning materjalid, seab töökorda töövahendid
7) valmistab kavandi või tööjooniste alusel erinevaid metallist tooteid, kasutades kuumtöötlemist ja sepistamist nii käsitsi kui suruõhuvasara abil
8) viimistleb sepise, järgib säästlikku materjali kasutamist, tööohutusnõudeid ja käsitöömeistri kutse-eetika nõudeid

8. Metalli vormitöö ja kohrutamime 4 EKAP

Õpilane

1) tutvub metallist vormitöö valmistamiseks kasutatavate materjalide, tööriistade ja tehnikatega
2) valmistab proovitööd/vormitoorikuid/detaile, kasutades metalli vormimise ja kohrutamise tehnikaid
3) kavandab metallist vormi, arvestades valmistamise viisiga
4) planeerib kavandi alusel tööde järjekorra ja arvestab kavandatud eseme valmistamiseks aja- ja materjalikulu
5) valmistab sobivast lehtmaterjalist eseme, kasutades metallitöö spetsiifilisi töökaitse vahendeid ja ohutustehnikat

9. Sepatööalane ettevõtlus ja tootearendus 12 EKAP

Õpilane

1) analüüsib turgu, määratleb sihtgrupi, kujundab sihtgrupi vajadustest lähtudes toote ja/või teenuse, valib sellele sobiva valmistusviisi
2) valmistab/loob kavandi põhjal sihtgrupile toote/teenuse, kujundab toote/teenuse hinna ja korraldab müügi
3) mõistab turustamisega kaasnevat tootevastutust, pakendab sepistatud toote ohutult ja esteetiliselt, arvestades käsitöölise kutse-eetikast

10. Praktika 22 EKAP

Õpilane

1) planeerib enda praktika eesmärgid ja tööülesanded tulenevalt praktikajuhendist
2) tutvub praktikakoha töökorraldusega ning läbib sissejuhatava ja tööohutusalase juhendamise
3) töötab praktikakohas juhendamisel sepisesemete valmistajana, järgib töötamisel praktikakohas väljakujunenud töörütmi ja kogenud töötaja nõuandeid
4) arendab praktikakohas töötades meeskonnaliikmena suhtlemis- ja koostöövalmidust
5) töötab ennast ja keskkonda säästvalt, rakendades ergonoomilisi ja ohutuid töövõtteid ning kasutades asjakohaseid isikukaitsevahendeid
6) analüüsib iga tööpäeva lõpus oma õnnestumisi ja koostab praktika lõpus aruande, mille esitleb koolis

Spetsialiseerumised (moodulite nimetus ja maht) puuduvad

Õppekava kontaktisik

ees- ja perenimi	Valeria Milaja
ametikoht	õppedirektor
telefon	664 4680
e-post	oppedirektor@tkak.ee

Märkused

Õppekava moodulite rakenduskava ning kutsestandardi kompetentside ja õppekava põhiõpingute moodulite vastavustabel (Lisa 1) on kättesaadavad kooli kodulehel www.tkak.ee